

Samarbeidsutvalget, SU
For foresatte og ansatte ved Fagerbakken Barnehage
Stjørna

Indre Fosen Kommune
v/kommunestyret

Råkvåg, 09.10.20

INNSPILL TIL KOMMUNEDIREKTØRENS NYE FORSLAG I OPPVEKSTSEKTOR

I kommunedirektørens forslag legges det opp til at driften ved Fagerbakken Barnehage avvikles og at det opprettes et oppvekstsenter på Mælan skole.

Dette har skapt sterke reaksjoner hos både foreldre/foresatte og ansatte ved Fagerbakken barnehage. Samarbeidsutvalget har derfor formulert et innspill til dette forslaget, som vi håper og forventer blir vektlagt i kommunestyret den 14.10.20.

Vi er alle kjent med kommuneøkonomiens situasjon og vi skjønner at det er behov for strakstiltak for å få skuta på rett kjøll. Dugnadsånden er stor i bygda vår, og vi er alle villige til å se på løsninger som kan bidra til en sunnere kommuneøkonomi.

Men vi ser at forslaget fra kommunedirektøren i seg selv er svært mangelfullt. Vi kan ikke se at det er presentert konkrete besparelser ved samlokalisering, og heller ikke hva det gjelder potensielle inntekter ved salg av lokalene til Fagerbakken Barnehage, kostnader for ombygging og videre ressursplan.

Rutinene rundt en slik dramatisk endring i oppvekstsektoren i en kommune bør, og er i normal form, utformet ved et omstillingsprosjekt som også utfører og legger frem relevante analyser og andre og flere forslag til besparelser for kommunen. Vi kan heller ikke finne SWOT- og konsekvensanalyser for om en slik endring er bærekraftig for kommunen og kommunens potensielle vekst i fremtiden.

Vi mener også at de tallene som er lagt frem av totalplanen, er basert på ren gjetning hva det angår antall elever og barn de neste årene. Vi har rundt oss observert en jevn strøm av tilflyttere og økende interesse for bygda, spesielt det siste halvåret, som ikke vises på statistikkene enda - både innen næringsliv og tilflytting. Viser også til gruppa på ca. 50 personer i etableringsfasen i Stjørna som har stilt seg kraftig mot disse forslagene. Denne gruppa trenger tid til å etablere seg i form av både bolig, arbeidsplasser og ikke minst 9 måneders graviditet før dette slår ut i tall og statistikk for antall innbyggere og barn i Stjørna de neste årene.

Disse tallene fra totalplanen ligger som hovedtema i forslaget og er derfor svært relevant i denne avgjørelsen kommunestyret nå står ovenfor.

Samarbeidsutvalget mener at disse forslagene er svært mangelfulle i tyngde av informasjon og analyser, og at det derfor ikke ligger sterkt nok grunnlag per dags dato for å ta en slik drastisk avgjørelse.

Når det er sagt, er vi som nevnt klar over kommunens økonomiske situasjon, og vi er alle villige til å se på flere og andre løsninger for å få til en økonomisk bærekraftig kommune.

Oppvekstsenter er en driftsform som har vokst frem flere steder i landet. Utgangspunktet for denne type driftsform kan sikkert i flere tilfeller være en mulig effektiviseringsgevinst, både økonomisk og organisatorisk. Gjerne legg frem statistikk på dette. Tanken bak oppvekstsenter er også fordelene med å få én instans å forholde seg til.

Samarbeidsutvalget har sett på situasjonen vår her i Stjørna, og mener at de økonomiske besparelsene som kommunen håper å oppnå gjennom dette oppvekstsenteret, ikke er avhengig av samlokasjon i dette tilfellet, men heller bedre og tettere *samarbeidsløsninger* mellom barnehage og skole ved å effektivisere ressursene på tvers av enhetene.

Videre ser vi at det å flytte drift av barnehage til Mælan skole, vil medføre betydelige kostnader for kommunen rundt tilpasninger for å tilfredsstille gjeldende forskrifter og regelverk rundt sikkerhet, utemiljø m.m. som gjelder for barnehager og barn i alderen 0-6 år.

Vi velger å fokusere på potensielle effektiviseringsmuligheter ved å opprettholde dagens løsning med barnehage og skole i to forskjellige lokaler, men med tettere samarbeid og en mer hensiktsmessig fordeling av ressursene. I vårt tilfelle er det kun 4 kilometer mellom skolen og barnehagen, og de voksne kan raskt forflytte seg fra den ene enheten til den andre, så kan vi la barna være i sine trygge omgivelser slik det er i dag.

Ledelse

Skole og barnehage har allerede i dag felles ledelse; dagens rektor/leder fungerer i 65/35 stilling på Mælan skole og Fagerbakken barnehage. Dette er med på å sikre et godt tverrfaglig samarbeid *og* er kostnadsbesparende for kommunen. Ifølge ansatte begynner man allerede nå se fordelene med felles ressurs her. Foresatte har også én instans (én leder) å forholde seg til, man trenger ikke én lokasjon for å få til dette i vårt tilfelle.

SFO

SFO-skolefritidsordning er et tilbud som skolen har. Det er i dag 4-6 barn som benytter seg av dette tilbudet. I ferier må det være et visst antall påmeldte barn for at skolen kan kunne tilby SFO for barna. Ved å flytte SFO ordningen til Fagerbakken barnehage vil vi kunne dra nytte av felles pedagogressurser på morgenen og ettermiddagen, samt kunne tilby SFO i alle ferier uavhengig av om det er 2 eller 6 som er påmeldt. Det går buss mellom skolen og barnehagen som barna kan ta hver dag, og foreldre som har barn både i barnehagen og på skolen kan levere og hente barna på ett sted. Foreldre i barnehagen har uttrykt at dette er noe de ser på som en stor fordel, og kan bidra til at flere benytter seg av SFO, da de i realiteten får et helårstilbud av SFO. Det må også være aktuelt å se på en annen betalingsmatrise for SFO som kan gi økte inntekter.

Felles ressurser

Bruk av Spesialpedagog og andre personalressurser kan brukes på tvers av enheter selv om barnehage og skole driftes med to lokasjoner. Vi får til et helhetlig pedagogisk tilbud med et godt samarbeid mellom skole og barnehage, noe som er godt etablert allerede i dag.

Det kan også etableres en *vikarpool* på tvers av enhetene – som igjen er kostnadseffektivt, i stedet for dagens ordning der dyre overtidstimer blir benyttet ved behov.

Lek i varierte og trygge utemiljø

Den norske barnehagen har en sterk tradisjon for å tilbringe mye tid ute hver eneste dag. Vi i Stjørna anser oss som svært heldige her, da Fagerbakken Barnehage ligger ideelt til i landlige omgivelser i Råkvåg med naturen rett utenfor døra og med lite trafikkerte veier inn mot Råkvåg (via Råk). I Fagerbakken Barnehage tar de med selv de minste barneføtter ut på tur. Det er kort vei til turstien til Grønnskardklumpen, den svært mye brukte gapahuken er rett i nærheten, fotballbane, krabbefiske v/Marthabrygga og kulturelle innslag hos Bryggeutstillinga, m.m. De kan gå turer til aldershjemmet i Råkvåg – noe som også er av stor betydning for de eldre, som óg støttes av forskning.

Alt dette er rett i nærheten av Fagerbakken Barnehage, uten å være nødt til å krysse trafikkerte veier.

Barnehagens og skolens uteområder har tradisjonelt vært utformet rundt faste installasjoner som husker, klatrestativ, sandkasse og sklier. Barns væremåte er utforskende og nysgjerrige og de bruker ikke lang tid på å utforske et miljø, en gjenstand eller et lekeapparat. Når man tenker på at de fleste barn tilbringer fem år i barnehagen, vil et tilsynelatende innbydende uteområde etter hvert fremstå som kjedelig for barna. De har gjort seg kjent med miljøet og søker nye utfordringer. Dette støttes av flere undersøkelser ([Norèn-Bjørn, 1977](#); [Mårtensson, 2004](#); [Refshauge, 2012](#)) (for å nevne noen) - som uttrykker at utstyret på lekeplasser i for stor grad er preget av mono-funksjonalitet med mål om mosjon og trening av spesifikke bevegelser. Dette gir lite rom for kreativitet og variasjon. Siden mye av tiden i norske barnehager brukes utendørs er man i større grad avhengig av *dynamiske utemiljø* som gir variasjon over tid. Dette kan oppfylles ved at miljøene er foranderlig i seg selv.

Lokalene til barnehagen slik det er i dag er optimale i forhold til utfoldelse og utforsking for de små barneføttene.

Ved å flytte barna til Mælan skole innskrenkes disse mulighetene *vesentlig* pga. trafikksikkerheten. Store deler av uteområdet må inngjerdes pga. trafikkert vei og nærliggende elv, og barna har ikke like mange muligheter til å benytte seg av tilbudene som vi i dag har med lokasjonen til dagens barnehage.

Mer informasjon om denne type forskning og undersøkelser kan finnes blant annet her: <https://utdanningsforskning.no/artikler/hvilken-innvirkning-har-barnehagens-fysiske-utemiljo-pa-barns-lek-og-de-ansattes-pedagogiske-praksis-i-uterommet/#>.

Viser også til svært viktig informasjon ang. slike avgjørelser i Rammeplanen, som finnes her: <https://www.udir.no/rammeplan>.

SU stiller også her spørsmålstegn ang. kostnader for ombygging av Mælan Skole - her foreligger det strenge kriterier i forhold til sikkerhet og utemiljø for barnehagebarn som ikke er tatt med i planleggingsprosessen rundt byggingen av nye Mælan skole. Hva vil kostnadene faktisk være ved å tilpasse lokalene på Mælan skole slik at de møter de strenge kriteriene, og er dette kartlagt og tatt med i beregningene?

Det er også et tankekors at flere barn får dekket skoleskyss av fylkeskommunen på denne strekningen (Husby/Sørfjord), selv om avstanden/reiseveien ikke er innenfor kriteriene definert i opplæringsloven §§ 7-1 og 7-2, som omhandler reisevei/avstand. De får likevel dekket skyss ihht. Udir 2-2019 "Rett til skyss" pkt.2.2 pga. "særlig farlig eller vanskelig skolevei", altså foreligger det en «særlig risiko» på denne aktuelle strekningen. Dette betyr at trafikktutfordringene på veien er større enn det kan forventes at eleven/barna mestrer.

Og her skal vi da se for oss at små barnehagebarn bruker dette som sitt nærmeste og derfor primære uteområde?

Ved å flytte barnehagebarna vil trafikken i området begrense mulighetene for utforsking av nærmiljøet betydelig.

Kommunal vekst = høyere inntekter?

I Intensjonsavtalen som ble inngått ved sammenslåingen av kommunene i 2018, står det følgende:

«Et av hovedmålene i intensjonsavtalen:

- Sikre og videreutvikle kvalitet i tjenestene til innbyggerne.

Delmål:

- Utvikle attraktive nærmiljø, trygge oppvekstvilkår og gode omsorgstjenester i hele kommunen.
- Ivareta en balansert utvikling i alle deler av kommunen.
- Tilby varierte botilbud i sjarmerende og karakteristiske bygder, med varierte kultur – og fritidstilbud.
- Utvikle gode nærmiljø og oppvekstvilkår i hele kommunen, og ivareta en balansert utvikling i alle deler av kommunen.»

I tillegg til alt som er nevnt, vil et forslag om oppvekstsenter begrense Stjørnas mulighet for vekst i fremtiden. Vi mener at den dystre prognosen vi har blitt presentert av totalplanen, nemlig en befolkningskurve som er utelukkende fallende, er tilnærmet useriøs og basert på ren gjetning. Den kinesiske filosofen Konfusius sa: "Hvis du vil spå fremtiden, studer fortiden". Vi tror det er snakk om konjunkturer, oppgangstider og nedgangstider for bygda, slik det alltid har vært.

Vi ser allerede nå en jevn strøm av tilflyttere og økende interesse for bygda, som ikke vises på statistikkene enda, både innen næringsliv og tilflytting. Vi mener derfor at det er viktig å ha en barnehage som har mulighet til å øke kapasiteten på antall barnehageplasser, ved å ha reserver i bygningsmasse og mulighet for deling av kvalifisert personell mellom skole, SFO og barnehage.

Kort oppsummering

Samarbeidsutvalget opplever totalplanen fra kommunedirektøren som svært mangelfull hva det angår vesentlige og helt avgjørende informasjon fra analyser og faktiske tall.

Vedtak i disse forslagene kommer direkte til å resultere i dramatiske konsekvenser for videre vekst i Stjørna – både i næringsliv og innbyggertall.

Selv om oppvekstsenter som driftsform har vist seg å ha en del kostnadseffektiviserende gevinster, så mener vi at skolen og barnehagen allerede og i nær fremtid klarer å oppnå de samme effektene gjennom tett samarbeid, felles ledelse, SFO og Vikarpool. Vi mener

at vi ikke er avhengige av felles lokaler for å oppnå dette her i Stjørna.

Samarbeidsutvalget ønsker å se og oppfordrer kommunen til å legge frem flere forslag til besparelser i kommunen, andre enn å legge ned skoler og barnehager.

Alle argumenter og innspill i denne saken er et resultat av møter med foreldre/foresatte, ansatte ved Fagerbakken Barnehage, ansatte ved Mælan skole, og representanter i SU.